

DISSERTATIO POLITICO JURIDICA,
DE
MAJESTATE
LÆSA,

Qvam.

Favente Numinis Gratia

PRÆSIDE

DN. HENN. CHRISTOPH.
GERDESIO.

J. U. L. & Profess. Ordinario,
Fautore multis nominibus colendo;

in Auditorio Majori

ad Diem VII. Junii, Anno MDCCIII.

horis consuetis

Modesto Eruditorum Examinis

& publicæ ventilationi

submitte.

MARTINUS BERNHARDI,

Colberg. Pom.

Autor & Respondens.

GRYPHISVVALDIÆ,

Typis **DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,**

Reg. Academ. Typogr.

2/2

DISPUTATIO POLITICO JURIDICA
DE
MAJESTATE

LAESA
A
FRASIDE
D. HEINRICH CHRISTOPH
GERDESIO

in Aulicis Majori
ad Martini Pablii
in Aulicis Majori
ad Martini Pablii
in Aulicis Majori
ad Martini Pablii

MARTINUS BERNHARDI
Coburgensis

Typis DANNICIS BERNHARDI STRACKII
in Aulicis Majori

468
BENEVOLE LECTOR

Subjicim⁹ hic censuræ tuæ
Disertationem, fugi-
ente crena de MAJESTATE
LÆSA conscriptam. Ast
libenter fatemur ultra
vires fuisse, hanc materiam propter
gravitatem & idoneæ suppellectilis
defectum, plenissime tractare. Cum
itaqve in nonnullis nos errasse, ut &
omisisse aliqua nobis objeceris, non
repugnamus. Jura enim ultra posse,
neminem obligant, & qui fecit quan-
tum potuit, officio est functus suo;
insuper Divinitatis est omnium habere
memoriam & scientiam; errare vero,
non solum humanum, sed & quotidia-
num. Hinc eò impensius benevolen-
tiam Lectoris exoramus, quo magis
iti-

itineris cuiusdam improvise necessi-
tas, immaturum hunc foetum pro-
trudit. Memineris itaque rogo &
obtestor non superbam molem eri-
gere mihi propositum fuisse, sed ut
industriæ specimen ederem, quod
Patronis atque Promotoribus meis
offerre possem. Si itaque hæc ad
palatum dicta Tibi non videntur,
cum ratione corrigas, placideque mo-
neas, monitus meliora sequar. Tuum
vero Nasutule iudicium flocci pendo,
præsertim si nondum propriarum
virium periculum feceris. Interim
ne successibus desit auctoritas, ad Te
benignissime DEUS extendo manus,
benedicas labori huic ut in sempiter-
nam nominis Tui gloriam dirigatur.

D I X I.

I. N. J.

I. N. J.

THES. I.

§. 1.

Indecorum atque inconueniens nobis esset, de Majestate læsa Disputationem instituere, & grauisissimam hanc materiam, omis-
sis initiis atq; haud eucta vocabuli Majestatis origine, illotis quod vulgo dicitur, manibus tractandam suscipere. : Hinc antequam ad tractationem re-

rum accedamus, verbi Majestatis enodationem aggrediemur, ut postea eò facilius sensus rerum sit, & intellecta verbi vi ac virtute, felicius ad scopum aditus pateat *L. 1. ff. de J. & J. L. 1. §. 1. ff. de Reb. Cred. L. 1. ff. de Pact.* Si itaque Criticorum excutimus opiniones; deprehendimus ipsos in derivando Majestatis vocabulo, potius in rem ipsam quam proximum fontem inspicere. Festus & alii à Magnitudine in comparativo gradu, vel ut ita loquar, à Majoritate dictam volunt Majestatem: eò quod major & sublimior, respectu cæterorum Magistratum, status & potestas sit. Nos vero cum diffusæ admodum & subactæ eruditionis Viro, *Joh. Vosso de Art. Gram. L. 2. & Annal. c. 14.* breviorè viâ, relictis aliorum sententiis, ab antiquo vocabulo Majus, hodie magnus, repetimus hujus vocabuli originem. Jupiter enim à Tusculanis Majus vocatus, quia Princeps Deorum *Cic. in som. scip. p. 304.* Terra vero Maja, ut magna nostra mater

A

mater

29.
mater dicta *Macrob. Lib. 1. Saturnal. C. 12. p. 228.* Ab hoc itaque vocabulo denique Majestas pro magnitudine sua orta est.

§. 2. Deprehenditur porro Vocabulum Majestatis esse diversæ significationis : Accipitur enim vel pro reverenda illa amplitudine, quæ ob merita virtutis imperantibus adhæret, vel pro impressa omnibus reverentiæ opinione de statu Regnantium. Et dicitur *in L. 50. §. 1. de petit. heredit.* Principalis autoritas, quæ alias *in L. 91. de hered. instit.* vocatur Principalis Majestas. Hanc vero insigni elogio Curius honorat, cum *L. 2. de reb. Gest. Alex. M.* Imperii salutis dicit esse tutelam, five arcem firmissimam ex qua Regnans se vindicet à contemtu & rebellione. Capitur etiam Majestatis vocabulum pro honoris cujusdam externi & officii splendore, & huc spectat quod de Tarquinio Prisco Florus refert ; *in Epist. Histor. Rom. Libr. 1. Cap. V.* ampliassè eum senatus Majestatem. Et de Tyberio *Sueton. c. 50. in ejus vit.* conservatam Magistratibus & Senatui Majestatem pristinam ; licet sub servitute animam Republica ageret Romana. Hoc approbatur *in L. pen. de iust. & jur.* Ubi Prætor salva Majestate Imperii, jus dicere fertur & *L. 9. de J. dicit.* ubi contempta Majestas Prætoris vindicatur. Tandem etiam Dictatoribus & Consulibus hoc Majestatis nomen tributum, *L. 2. de O. J. liv. 22.* sed non aliter quam quatenus Majestatem populi principis repræsentabant. Cætera ejus farinæ, temporis angustiis præclusi, præterimus ; præcipuè cum nulla præmissarum significationum dissertationi nostræ intersiat ; quia hic per Majestatem intelligimus jus ipsum quod in summâ potestate, eamque sequuta aucto-

470
auctoritate sive veneratione consistit. *Arnise. de Jur. Maj. C. 1. n. 6.* Hoc vero in sequuturis Thesis prolixius enuncleatum dabimus.

§. 3. Hodiernis moribus, pro diversitate linguarum, nomina hujus vocabuli Majestatis & Encomia sive Epitheta varia sunt, rem tamen unam exprimentia. Latinis dicitur, summa & absoluta potestas, summum imperium, summa Reipublicæ, potestatis plenitudo & fastigium *Vid. Cl. Pigler. Disput. de Maj. in Gen. Thes. XXV.* alias etiam jus Regium, Principalis potestas, Regia autoritas &c. quæ colligere licet ex politicorum & Jctorum monumentis. Gallis pronunciat *souveraineté & souveraine Principauté souveraineté de l'Empire, souveraine puissance, perpetuelle & absolue sans restriction de temps ou de Condition* *Pierre Gharon en La sagesse Livr. 1. Chap. 45.* Germanis pro diversitate personarum *Kaiserliche oder Königliche Majestät / Gewalt / Hoheit / Macht und Vollkommenheit.* *Vid. Dn. D. Ricc. in Disput. de Jur. Regal. Cap. 1.*

THES. II.

§. 1.

SEquitur nunc Majestatis divisio, ubi læsam consideraturos Majestatem nosse oportet, illud, quod omnibus etiam à limine tantum adyta jurisprudentiæ salutantibus, ex *L. 32. §. 4. de recept. & Authent. Gazaros pr. C. de heret.* constat nō. Majestatem esse duplicem eamq; rectè dispesci in divinam & humanam.

§. 2. Majestas divina, ut vocatur *pr. de concept. ff. ad Tribon.* ipse DEUS est, summum illud, æternum, unum, neq; mutabile nec interiturum Numen; ut

A 2

Taciti;

Taciti: verbis loqvar *1. Hiflor.* Rex Regum & Dominus Dominantium, in cujus manu corda Regum funt, & cujus ad gloriam Majeftatis, tremere totus orbis jubetur. *Efa. XI. 10.* Hæc Majeftas quia infinita eft, & modulum noſtrum excedit, accuratorem deſcriptionem haud patitur. Paulus enim quamvis ſupra communem mortalium fortem intuitus fit Majeſtatem, tamen ex viſu iſto, nobis revelare atqve deſcribere illam non potuit. Divinam vero hanc Majeſtatem homines lædunt, vel generaliter; Cum conſcientiam ſuam, contra ipſius Decreta ſcleribus contaminant. Specialiter vero, & quidem primo; committendo Blaſphemiam, cujus ſecundum Damhoud. *in pract. Crim. Cap. 61. num. 11.* tres ſunt ſpecies. Cum DEO attribuitur quod ei non convenit; ut impotentia, injuſtitia, &c. Cum illi adimitur, quod ei proprie convenit; ut omnium rerum providentia, præſcientia, &c. Aut denique cum creaturis attribuitur; quod DEO appropriatur. *Gillbauſ. art. Crim. Cap. 2. de Blaſphem. num. 3.* Aſt ſeveriſſimè in hoc crimen, tam divino, quam humano jure animadverſum legimus; *Lev. XXIV. 13. 14.* A quo nec Jus Civile Romanum recedit, quo ultimo ſupplicio Blaſphemi puniuntur; per *Nov. 77.* Quæ tamen pœna hodiernis temporibus mitigatur & vel in relegationem, vel in ſuffigationem convertitur: Præfertim ſi dolore quodam commotus, aut per ſummam Ebrietatem quis blaſphemaverit, niſi horrida fuerit; ubi adhuc ultimum ſupplicium obtinet. Qvalis condemnatio nonnullis ab hinc annis Collbergæ, Tympaniſtæ cuidam furti convicto obtigit; Cum ob furtum, virgis falicis more militari cæſus, horridè blaſphemaffet.

§. 3. Vel

§. 3. Vel læditur Majestas pejerando, cum vel per alium quam verum DEUM juratur; ut illud nominatim inhihetur. *Exod. XXIII. Cap. XIII.* Vel etiam per vivum verum DEUM pejeratur. Hoc vero secundum consuetudinem Germanorum punitur, amputatione duorum digitorum, quibus erectis juramentum fuit præstitum; alibi aliter, & pro ratione circumstantiarum vel fustigatione, vel etiam relegatione per *l. si duo §. fin. ff. de jure jur.*

§. 4. Vel etiam DEUM abnegando & pactum cum Diabolo five expressum five tacitum ineundo. Qvale delictum igne puniendum; præsertim si sagæ insuper cum impuro isto spiritu concubuerint, aut hominibus nocuerint. Vid. *Carpzov. P. I. Q. 49. add. Constit. Crim. Art. 102.* Ast si quis tantummodo superstitionis remediis utatur; meretur solum pœnam relegationis vel damnationis ad metallum, vel etiam carceris pro modo admissi *Carpzov. Part. IV. C. I. D. VIII.* Humana vero Majestas, harum jure divino & humano statutarum pœnarum, Executor est; quam ideo in humani generis fastigio DEUS sublimavit, gladioq; ac terrore succinxit; ut perversè dictis atq;ve factis sua constet pœna. *Rom. XIII. 4.* fusius proponere Disputationis nostræ scopus non patitur; imprimis, cum quoties in jure nostro criminis læsæ Majestatis mentio fit; id de humana, ad quam properamus plerumq; subintelligatur.

THES. III.

§. 1.
Sequitur itaq;ve humana Majestas; quæ juxta
A 3 Bodin.

157
Bodin. *L. I. de Republ. Cap. VII.* & Graswinck. *in Libert. Venet. Part. I. & II.* ita definienda: Quod sit summa & absoluta potestas, habens plenum perfectumq; ac perpetuum in Republ. imperandi jus, legibus solutum; adeo, ut nec supra sublimiorem, nec prope se parem agnoscat in terris. Ex hac itaque definitione sufficienter constat, quod absolute summa Majestas esse debeat; ita quidem ut nec primo superiorem, nec Imperii ejusdem sociam agnoscat potestatem, quam tremendum illam in Cœlis Divinam. Sicuti enim illud demum summum dicendum, quod ante alios, & ante quod nemo est; ut Jcti: loqui amant. *L. 92. de V. S.* ita etiam summa Majestas illa demum est, cujus actus alterius juri non subsunt, nec aliorum arbitrio irriti reddi possunt. Vid. Grot. *de J. B. & P. L. I. C. III.* Deinde secundo, ut omnes reliquas ditionis suæ potestates, sub se complectatur; libertatemve habeat illas Majestas haberet, nisi ipsum exercere posset. Tertio ut omnia ad hanc Majestatem summam referantur, nihil ipsa invita, nihil inscia, & denique nihil effectu juris gaudeat; nisi eadem concurrente vid Beckm. *Consp. Et. Doctrin. Polit. Cap. IV.* in summa quod in universo DEUS, quod in corpore anima, id in ditione sive Regno summa Majestas est. DEUS vero non superiorem, nec corpus aliam animam agnoscit, ita etiam Majestas summa nec parem multo minus superiorem pati debet potestatem. Quod Alexander Magnus prudenter innuit, legatis Persicis, nomine Darii Regis Asiatici Regni divisionem, magnamque præterea cum nuptiis Filiæ auri vim offerentibus, hoc responsum impertiens: Nec Mundus duobus solibus nec duo summa

summa Regna, salvo terrarum statu possunt esse Curt.
Libr. IV. Cap. I.

§. 2. Ex tradita Majestatis definitione porro fluit; quod perpetua esse debeat h. e. nullum potentia^e finem agnoscat, omni lege major & nullis finibus circumscripta sit: vid. Graswinck. *in Dissert. de Jur. Maj* Et quamvis Personæ illam Majestatem sustinentes, eidem cum cæteris hominibus communi necessitati fatali succumbant; manet tamen salva potestas, sive Majestas summa; quia alia statim vel successione, vel Electionis sorte surrogatur vid. Grot. *II. IX. III.* Hinc Seneca prudenter dixit: Manet idem fluminis nomen, licet aqua transmissa sit. Vid. Beckmann. *in Conspect. Doctr. Polit.* Et hoc adeo verum est, ut ne fingi quidem possit summa, quæ non etiam perpetua sit. Vid. Besold. *de Maj. Cap. VI.* Magnam quidem fuisse vim Dictatoribus apud Romanos legimus, & eorum Edicta pro Numine observata Livius testatur. Ast cum illa potestas temporis angustiis coarctata fuit; Majestatis nomen haud mereri potuit. Bodin. *Lib. I. Cap. VIII. p. 124.*

§. 3. Diximus quoque in definitione, quod legibus soluta esse debeat; quod cave de divinis subintel ligas. Humana enim Majestas à Divina habet potestatem ejusque vices in terris gerit, & sic ab illa dependet. Hinc quod DEUS præcipit Regi cedit in Legem adeo ut nulla excusatio, huic cultui ullum mortalium subtrahere possit. De naturali jure itidem res expedita est; non enim ex hoc scriptæ, sed natæ oriuntur leges, quas non didicimus, accepimus & legimus; sed ex natura hausimus, quæ ideo etiam immutabiles & indissolubiles; Cic. *pro Milon. & S. pen. de J. N.*

54
d. *J. N. & Gent. C. L. 2. §. 1. de usufr. ear. rer. qvæ usu conf.* Et
qvibus Princeps omnino se obligatum fatebitur. Suc-
centuriatur, deinde etiam, Juri Naturali, Jus Gen-
tium; cui & ipsæ summæ potestates subesse coguntur.
Imperator hoc definit dictamen rectæ rationis, quo
omnes Gentes utantur *L. 1. de Just. & Jur.* quodque
naturalis ratio inter omnes Gentes constituerit, *§. 1.
J. de J. N. & G.* Hic igitur si quæ quæqva versum ob-
servata sunt, cunctisque Gentibus sancta & inviola-
bilia habentur, ne quid iis abradatur, ipsa necessitas
svadet. Quæ vero non ubivis observata sunt, illa prin-
ceps svadente necessitate, tanquam perpetuus Reipubl.
Consul, determinare potest. *Nov. 105. C. 5.* Veniunt po-
stremo considerandæ Leges Civiles & positivæ, qvibus
omnino Principes & Reges soluti sunt. Hæc enim
Regum & Principum in diplomatis suis propria vox
est quod se non alios venerari superiores profitentur
quam DEUM & gladium; multo minus ergo leges civi-
les; quæ si Principem obstringere debent, à superiore
latae sunt necesse est. Quem vero Princeps non agnoscit.
Attamen quia summis Majestatibus non ignotum illud
politicorum Axioma; quod Rex fit viva Lex & Lex fit
internorum animorum Rex. Hinc non tantum alios,
sed etiam se ipsos legum habenis moderantur, & in se
ostendunt, quod à subditis suis desiderant h. e. sponte
ac ultro legibus civilibus positivis, vel Majorum vel
suismet sese conformant; licet ad id nulla teneantur
obligatione. Et digna sane vox est Principis, se Legi-
bus alligatum profiteri. Hinc rejiciendum impurum
illud Juliae ad Caracall. dictum. Si libet, licet. An-
nescis Te Imperatorem esse & Leges dare non acci-
pere *Æl. Spart. ad Caracall. Cap. X.*

TH. IV.

473
THES. IV.

§. 1.

ET sic brevissime absolvimus definitionem & requisita Majestatis : *Qvi* uberio rem hac de re descriptionem desiderat, illum remittimus ad Politicorum tractatus : Nos interim propositum aggrediemur nostrum & describemus crimen illud, quo summa hæc Majestas læditur. Definuitur hoc à JCtis, quod sit Crimen publicum, quo summa in Republica Majestas modis à Legibus notatis læditur; hoc vero multis variisque modis fieri posse certum est; sive enim quis directo adversus Principem aut Reipublicæ statum, sive per indirectum contra dignitatem Principis atque Reipubl. hostilia machinetur; semper incurrit crimen læsæ Majestatis; Quod tamen pro ratione circumstantiarum dividitur in crimen perduellionis & in crimen læsæ Majestatis in specie sic dictum; uti hoc infra videbimus. Sciendum interim quod Crimen hoc sit gravissimum & tam divino quam humano jure severè prohibitum: *Qvi* enim percrutantur S. Scripturam experientur, enixè, velle DEUM ut Majestatum personæ subditis inviolabiles ac Sanctæ sint: quia ipsè Reges Unctos suos vocat, etiam veræ religioni adversos; de quo Regius Propheta Sam. dicit: quis extendet manus suas in unctum Domini & innocens erit? Exemplo sit David, qui utut optimam hostis sui, Regis Sauli interficiendi occasionem haberet, in spelunca deserti Engeddi, dixit tamen, absit à me, ut hoc faciam uncto Domini *1. Sam. XXIV. g. 10. 11.* Hujus Exemplum si adhuc hodie homines imitentur nec à tramite S. Scripturæ deviant; haud opus esset,

B

esset,

esset. gravissimi huj⁹ sceleris mentionem facere; multo minus illi pœnam statuere. Sed proh dolor! Adhuc hodie tam perfrictæ frontis homines inveniuntur, qui fractis legum repagulis, horridis insidiis statum Reipublicæ turbare atqve Majestatem evertere conantur. Ne itaqve dormiente justitia nequitia illorum crescat, gravissima huic crimini statuta est pœna in L. Jul. Maj. quæ hodie exigente necessitate sapius exasperatur. Priusquam vero hac de pœna agamus, tria veniunt consideranda; 1. contra quos, 2. à quibus, & 3. quomodo hoc crimen committatur.

THESES. V.

Quoad primum in genere sciendum est, quod hoc crimen adversus omnes summâ Majestate pollentes committatur. *per L. quicquid s. C. ad L. Jul. Maj.* Ast non soli Imperatori ejusmodi adscribimus Majestatem, more illorum, qui eum solum orbis terrarum Dominum profitentur; Indeque cum Harpreclit. statuant, crimen hoc solummodo committi adversus Imperatoriam Majestatem, sed potius cum Limneo dicimus, quod adversus omnes Reges, Principes & Respublicas liberam potestatem habentes hoc crimen committatur. Unusquisque enim Rex in suo territorio summus est & superiorem non agnoscit. Qui itaqve contra Majestatem illorum hostilia molietur; illum publica vindicta persequetur. Et hoc quidem non vi legis Juliæ Maj. sed vi juris Gentibus communis; quod omnium Regnantium tuetur dignitatem. Vid. Bescold. *in Dissert. de Maj.* Hinc valde detestabilis error est sceleratissimi Jesuitæ Mariani; *in Lib. de Inst. Reg.* qui sub specioso religionis prætextu docuit; quod subditi

474
diti hæreticis Regibus & Principibus impune resistere, illosque Regni ac sceptrorum reddere incapaces possint. At si populi arbitrio relictum esset, in Reges Imperium injuste exercentes, animadvertere; eosque foliis deturbare atque occidere; quæ non omnibus Rebuspubl. parata esset, Tyrannide major, Anarchia & confusio. Gallia sceleratæ hujus opinionis effectum in Heinrico III., teste Sleidano, Cont. Lundorp. l. 39. & IV. Meteran. *Niederlandische Historie* lugubribus tragædiis experta est. Adeo ut Sixtus V. Interfectorem clarissimi Regis summis extulerit laudibus, & in Divorum numerum collocaverit. Hinc cum summi ingenii Viro, Isaac. Casaubon. in *Spec. Epist. ad Reg. Britan.* sceleratissimum tantæ nequitiæ authorem, dignum judicamus, qui simul cum scriptis suis; si adhuc in vivis esset combureretur. Hujus interim incerti sumus, an occidens Regem seu Principem tyrannice regnantem incurrat crimen Perduellionis: Hic in diversum abeunt Dc. Multi putant, quod etiam jure divino olim hoc impune licuerit, & porrò ad corroborandam hanc sententiam adducunt Senecæ illud in *Herc. furente*: quod nulla major & amplior victima Jovi mactari possit, quam Rex iniquus. Sed defendant alii illorum sententiam, nobis contraria melior videtur; præsertim quia, ut Grotius loquitur, repagula juris perfringit, qui in illos, contra quos nullum habet, jus dicit. Remedia enim humana adversus Principum injurias non dantur; licet sint gravissimæ; inde etiam in Concilio Constantiensi in sessione 15. *vers. præcip.* justè damnata opinio, Johannis Huff. dicentis; licitum esse imo meritorium, quemlibet Tyrannum è medio tollere. De quo plura

scribit Restaur. Perus. in *Tract. de Imper. quæst. 83. num. 4.*
Et aurea sane mihi videntur ista Taciti monita *12. annal.*
Ferenda semper esse Regum ingenia; sicuti enim sterilitatem, nimios imbres & cætera naturæ mala; ita etiam luxum & avaritiam regnantium perferre cogimur; & bonos quidem Reges exoptare; malos vero tolerare debemus: Coronæ enim illorum capitibus impositæ omnes omnino defectus tollunt; & DEUS subditos non constituit formatores morum Regum, sed iussit potius, obedientiam imperantibus præstare: unde prudenter Artabanus Pers. apud Plutarch. dixit; quod inter omnes leges easque bonas, hæc optima sit Regem esse colendum & venerandum ut DEI sospitantis effigiem.

§. 2. Succedit nunc quæstio excutienda, an etiam in Imperatricem Romanam, five alias Reginas crimen læsæ Majestatis committatur. Multi quidem cum Riemer. *Illustr. Jurid. dec. ult. q. 1.* hoc conantur approbare, nobis vero, quia nullam hic agnoscimus Majestatem, absolum illud videtur *arg. L. 1. ff. Comm. trad.* Majestas enim quæ hoc crimine læditur, summa illa LL. soluta potestas est, quæ neutiquam in Imperatricem, five Reginam cadit *L. 31. ff. de LL.* quare etiam Leges de iis plane silent, sine quibus loqui, pudori nostro nequaquam decorum *Nov. 18. c. 5.* Quod si vero Majestatis nomen iis attribuat, sciendum, illud solummodo consistere in nudo tituli splendore; & sic bene ab Imperii jure secernendum esse. At hoc tantummodo de crimine perduellionis intelligendum. Nam si dignitas Imperatoris, five Regis in statutis suis lædi potest multo magis in Augusta, five Reginâ, & sic omnino lædentes incurrunt crimen læsæ Majestatis in specie

47
specie sic dictum. Quodsi vero Reginae hereditariae
sint, quin etiam criminis perduellionis Rei fiant, qui
absolutam illarum, quam habent, laedunt Majestatem,
nullum est dubium. Denique huic paragrapho tribus
verbis haec adjicienda quaestio. An etiam adversus
Principem certis legibus ad culmen regium evectum,
hoc crimen laesae Majest. committatur; Quod quidem
affirmandum, certa tamen limitatione atque restri-
ctione, de quo in ipso conflictu.

§. 3. Sicuti vero illud, quod de crimine perdu-
ellionis in praecedentibus diximus paragraphis, ad
omnes omnino Principes & Reges publica autho-
ritate pollentes, extendendum; Ita etiam crimen
quasi perduellionis non solum in eos, qui Impera-
toris, sed etiam in omnes Viros illustres, qui Regum &
Principum consiliis interfunt committitur; si nempe
de nece illorum scelestae contrahantur factiones, *L. 4.
C. b. t.* splendorem enim à summa accipiunt Majestate,
& sunt partes corporis Majestatici *L. 5. princ. C. ad Leg.
Jul. Majest.* atque in expediendis negotiis publicis, repræ-
sentant personam Imperantis; hinc omnino sancti &
inviolabiles habendi, ne Princeps saluberrimis illorum
consiliis privetur, & sic respublica damnum inde sen-
tiant. Quo sine dubio respexit apud Xenoph. Cyrus,
L. 8. de illorum necessitate ita dicens: non aureum sce-
ptrum esse quod Regnum conservat, custodiatque, sed
copiam amicorum, eamque Regibus sceptrum esse
firmissimum atque verissimum.

THES. VI.

Nunc ulterius progrediemur & videbimus, qua-
nam

nam sint personæ hoc crimen perpetrantes. Ubi statim jus civile nos docet; quod solummodo hujus criminis rei fieri possint; qui in Rempubl. cui nati, aut in Imperantem, cui subjecti sunt, hostiliter delinquunt. *L. 29. ff. ad Mancip.* Omnes itaque peregrini, advenæ aut alii extranei hic excluduntur. *Teste Bacbov. an Treutler. volum. 2. Disp. 32. Th. 1. Lit. B.* & quidem ita, ut nec Vasallus, nisi simul sit subditus, hoc crimen in urrat, *per Clement. 2. vers. de sentent. & rebus jud.* Interim puniuntur tamen, si quid atrocius in Majestatem commiserint, non vero ut Rei criminis læsæ Majestatis. sed ut hostes Reipublicæ & Principis; Nec tam atrociter, quia nullo vinculo Principi, sive Reipublicæ adstricti sunt, vid. *B. Ziegler. de J. Majest. L. 1. C. 2. §. 4.* Fidem enim exuere aut fallere nemo potest, nisi sit subditus, & eam Reipublicæ tuendæ dederit, nec ut id faciat, naturâ sive pacto obligatus est. *Arnus. L. 3. C. 6.* Et licet quis sæpius ratione delicti, alterius forum agnoscere cogatur; tamen eo ipso non efficitur subditus, nec lædendo Majestatem committit crimen læsæ Majestatis.

§. 2. Si vero generaliter consideremus personas Majestatem lædentes, patet; quod etiam homines, qui nullo obsequii jure Reipublicæ adstricti, sive sint æqualis fastigii, sive aliorum imperio subjecti, Majestatem lædere possint. Hinc si Princeps, extranei Principis vitæ insidietur, Legatos Consiliariosque ejus violet, subditosque bello invadat, aut ad rebellionem incitet, dubium vix habet, quin tali casu Majestas lædatur. Verum quia nullum datur Tribunal, ubi ejusmodi adversarii in jus vocari, & puniri possunt, itaque exigente

gente necessitate communi, Jus Gentium iis concessit armorum arbitrium, quibus auxiliantibus jus suum defendere atque injurias illatas vindicare possunt. §. 2 *I. d. 7. N. & G.* Et tunc ubivis hostem & quocumque modo aggredi & laedere licet, quia bellica jura sunt, insidiari vitae hostium quovis modo, etiam immisso percussore *Grot. Lib. 3. C. 4. §. 18.* Et hoc quod de Imperantibus extraneis diximus, etiam in privatis, sive subditis alienis obtinet. Hi enim in illa Republica, cujus Principem, sive statum tranquillum laedere conantur, comprehendi & ad supplicium trahi possunt. Ast fallit hoc in legatis; quia illorum corpora sancta sunt, hinc remittendi ad mittentem, ut aut dedat, aut puniat illos; *Grot. L. 2. C. 18. §. 4.* Alii tamen alio abeunt, & hoc non necessitatis, sed vel humanitatis, vel consilii esse statuunt, *Illustr. Dn. Coccej. in Disput. de Sancto Legato non impune.*

THES. VII.

§. 1.

Absolutis itaque personis contra quos & a quibus hoc crimen committatur; Nunc perscrutabimur modum crimini hoc committendi, distinguendo statim inter crimen laesae Majestatis (in specie sic dictum) & crimen perduellionis. Hujus Reus aliquis efficitur hostili animo aliquid machinando contra Majestatem, cui subjectus, aut Rempublicam, cui natus. Illius vero, usurpando jura Majestatis, cudendo monetam, injussu Imperantis milites conscribendo. *L. 3. ff. ad L. Jul. Maj.*

§. 2. Crimen itaque perduellionis uti audivimus committitur, conspirando in necem Majestatis, vel interitum Reipubl. & dicitur uno nomine Reus hujus crimi-

15
eriminis, Perduellis, five Rebellis, à rebellando. Hic
vero nihil interest, five quis solus, five cum aliis,
vel militibus, vel privatis hoc faciat, semper tene-
tur *Lege quisquis C. ad L. Jul. Majestat.* nec differunt ab
his transfugæ, per *L. Si quis aliquid ff. de pœn.* Qui
olim à Scipione Africano devictâ Carthagine omnes,
qvotqvot eò transfugerant, furca suspendebantur &
securi percutiebantur. Ut vero breviter dicamus;
Omnes, qui qvotcunqve modo adversus Principem,
vel Rempublicam aliquid machinantur; five affe-
ctent imperium, five contra Rempublicam arma
ferant, five ad hostes proditorias literas mittant, five
Principem solio deturbare allaborent, vel alio modo
hostili animo interitum Principis intendant, omnes
inqvam hi lædunt Majestatem Principis, five Regis,
cujus interest ne hoc fiat. Plura hac de re, qui legere
cupit videat D. Hieron. Gigantis *Tractatum de Crim.*
L. f. Majest. Deinde etiam occidens consiliarium, suc-
cessorem & collateralem Principis, incurrit crimen
perduellionis vel potius, qvafi perduellionis, præfer-
tim si id fiat in odium Principis, secus si ex privata
vindiçta; voluntas enim & propositum distingvunt de-
lictâ *L. qui injur. in in pr. 1. ff. de furt.* Incidit porro in
crimen perduellionis, aliquis ob solum conatum. *L. 5.*
C. h. t. nec obstat qvot nemo cogitationum pœnam
patit, nec voluntas in mente retenta qvotqvam operari
debeat. per *L. Cogitationis ff. de pœn. & L. paul. num. 1. ff.*
de reb. dub. jura enim ob gravitatem hujus sceleris,
etiam conatum puniunt. Ast hoc non de nuda volun-
tate, utpote de qva solus DEUS judicat, intelligendum,
sed de tali, qvæ jam ad actum aliquem externum pro-
gressa, arg. *l. cogitationis 18. ff. de pœn.* & tunc non sui
causa,

477
causa, sed ob actum externum punitur. Vid. Beckm
in *Consp. ct. Doctr. pol. C. XVII. de pen.* Pari poena etiam
afficiuntur conficii hujus criminis, si iusto tempore
illud non patefaciant, *L. 5. §. 6. & 7. C. ad Leg. Jul. Maj.*
Quod tamen de aliis quam qui quodammodo consiliis
suis conspirationem adjuvant intellectum nolumus;
cum illis enim qui sciunt & non indicant, mitius agen-
dum est. Brunman. *ad d. L. 5. §. 6.* Strauch. *Dissertat.*
Jur. univ. 29. th. 3. ibid. Thomaf. in not.

§. 4. Subsequitur nunc, criminis læsæ Majestatis
in specie sic dicti consideratio, quod crimen omnes
illi incurrunt, qui per indirectum contra Majestatis
statum aut dignitatem aliquid machinantur. Hoc
primo fit: Si sine autoritate superioris, Dux belli
Gverram movet, *L. 3. ff. ad Leg. Jul. Maj.* Nam sicuti
hoc infallibile signum Majestatis est; ita severe omni-
bus privatis interdictum, per *L. desertorem §. qui in bello*
ff. de re militari. Et hoc exemplo suo comprobavit Epa-
minondas, qui cum Thebani Exercitus contra Lace-
dæmonios Ducem ageret, tempusque creandorum
Magistratuum instaret, idque sine ipso in urbe fieri non
posset, cum Prætor esset: Stefimbrotto Filio commisit
curam Exercitus, & ne cum hoste consereret manum
eidem injunxit: At Filius hostium contumeliis laces-
situs, in aciem contra illos descendit hostesque fudit
& profligavit; sed cum reverso Patri latus victoriâ
se obtulisset, ab eo quidem ceu victor coronatus, de-
inde vero, quia jussa Parentis neglexerat, capite mul-
tatus est. Quia etiam porro ab exitu belli sapientissime
salus Reipubl. & dignitas Principum dependet; hinc
nec ulli subditorum licet, inscio Principe cum hostibus
Pacisci. Tandem etiam omnes hujus criminis Rei fiunt,
C qui

157
qui injussu Imperatoris monetam cudunt, illam falsificam, aut adulterant; *L. 2. Coa. de fals. Monet. privatos carceres habent. L. un. de privat. Carcer.* Milites sine licentia Principis conscribunt, *L. 3. ff. ad Leg. Jul. Maj.* Aut denique sigillo ejus utuntur, vel salvum conductum violant. Non subditus vero hoc crimen, exercendo hæc omnia, neutiquam incurrit; præsertim uti jam dictum, si hostis subditus sit.

§. 5. Restat adhuc quæstio enucleanda, an maledicens vel illudens Majestati, verbis jocosis vel fatyricis, hujus criminis Reus fiat. Ad hanc quæstionem respondemus quidem affirmando; adjectis tamen certis limitationibus: Sine dubio enim, qui Principi maledicit, lædit ejus Majestatem, quæ salva esse non potest, si cujuslibet inferioris maledictis subjaceat. Et DEUS etiam expressè hoc prohibuit, *Exod. XXII.* Diis non detrahes, nec Principi populi tui maledices. Ast hoc primo limitandum, si ex levitate lingvæ factum (lubricum enim lingvæ non facile ad pœnam trahendum; ut dicit JCTus in *L. famosi ff. ad Leg. Jul. Majest.*) Secundo si verba injuriosa ex infania, furore aut summa ebrietate orta sint: Quibus casibus, ejusmodi delinquentes remittendi ad Principem juxta *Leg. un. C. Si quis Imperat. mal.* ut eos pro lubitu extraordinariè puniat; sed hæc lex venenum in cauda habere dicitur.

THESES. VIII.

§. 1.

Abolvimus itaque contra quos, à quibus & quomodo hoc crimen committatur; sive Majestas summa lædatur: Nunc opere pretium erit, pauca prioribus annectere de processu, qui duplici modo insti-

institui & absolvi solet. I. summarie & levato qvafi
 velo, si Reipublicæ salus id exigat. *L. 6. ff. de Accusat. L. 9.
 de Officio Procons. Nov. 17. c. 3.* qvi sine ullo litium suffla-
 mine, sine Advocatorum strepitu & iudicii figura ad
 finem perducendus; Nempe removendo necessitatem
 offerendi libellum, observandi dies feriatos, ferendi sen-
 tentiam vel litem contestandi. Ejusmodi processus ab
 Imperantibus communiter solet formari; cum ma-
 gnæ potentia Ministros rebellionis seu proditionis
 convictos, tum, cum maximè sibi securi & Domino-
 rum gratia certi videntur, absqve ulla prævia cog-
 nitione, insperatos opprimunt: Qvod communiter manu
 militari potius, qvam ordinario processu, ob securi-
 tatem Reipubl. fieri solet. *per L. 3. ne vis fiat ei b. t.* Non
 enim recipiunt moram scelestæ factiones & cruentæ
 seditiones, sed debet velox esse pereuntium suppli-
 cium. Melius enim est in tempore sceleratis occur-
 rere ausibus, qvam post vulneratam causam reme-
 dium qværare. *L. 1. & L. fin. C. in quib. caus. restit. & acce-
 pto vulnere in medicina laborare. Barclaj. in Argen.
 L. 2.* Inde etiam Agesilaus conspirationis Reos nocte
 subito interfici iussit. Apud Romanos qvanivis nemo
 jure XII. Tabularum indemnatus occidi possit; In
 tumultu tamen etiam privata manu, Lege Valeria
 perduellem tollere licebat; non quidem pœnæ, sed
 periculi evitandi causa. *L. 6. §. 9. de injus. rupt.* Ejus-
 modi fatum habuit olim Marchio de L' Ancre, cum
 fortunam nimis onerando defatigasset. Simili cata-
 strophe priori seculo Albert. de Wallenstein, incon-
 stantis fortunæ fabulam peregit. Verum ad hunc
 decretorium stylum Princeps non ob solas suspicio-
 num nebulas descendere debet, *Marcell. L. 14.* sed cer-

254
tissimis suffultus probationibus, *L. 5. de pœn. L. 5. de Minor. L. ult. C. de probat.* Alias enim hoc remedium liberandi Rempublicam ab ejusmodi insidiis, degeneraret in crudelitatis & iniquitatis signum; juxta exemplum Caroli IX. Regis Galliæ, qui tot innocentium Virorum cædes & præsertim Colinii hoc prætextu velavit. Vid. Sleidan. *Cont. Lundorp. Thuan. L. 52. p. 1065.*

§. 2. Sequitur nunc processus, qui coram Tribunali, adhibitis justis judiciorum solemnibus & accurata causæ ventilatione instituitur. Ad hujus perfectionem vero tres requiruntur personæ, nempe Judex, Actor & Reus: Judex vero in hoc delicto secundum communem Doctorum opinionem, summa Reipublicæ Majestas est; cui soli, potestas hoc de crimine cognoscendi reservata. *Test. Matth. de afflict. in Cap. 1. §. & bona committ. num. 18. in tit. quæ sint Regal. de Usib. Feud.* Hinc etiam fons & origo omnium Magistratuum suæ ditionis dicitur. Ast cum livori & odio valde obnoxium sit, in propria causa suffragium ferre; *L. 17. de Jud. & L. 10. de Jurisd.* solent plerumque Principes, sive Reges, quasi per modum arbitramenti, summis suis Tribunalibus aliisque supremis Judiciorum Collegiis, discussionem hujus criminis committere. Vid. *Besold. de appellat. C. 2. n. 9.*

§. 3. Viso Judice nunc progrediemur ad accusationem, quæ est legitima criminis ad competentem Judicem vindictæ publicæ causa, facta delatio. Et hæc ob atrocitatem criminis hujus, omnibus subditis non tantum conceditur; sed secundum nonnullos, sub pœna injungitur. De quo tamen non immerito dubites, nullibi enim accusandi necessitas imponitur illis, qui scientiam conspirationis habent, sed ut pro-

dant,

470

dant, patefaciant, atque indicent. Satis itaque esse videtur, si denuncient, ut inquisitio institui possit. Bachov. *ad Treutl. vol. 2. Diss. 32. Th. 1. Lit. F.* Ubi simul de pœna reticentiæ, quæ est ipsâ criminis læsæ Majestatis pœnâ, aliquando levior. Deinde etiam omnes, qui alias LL. prohibentur, de hoc crimine accusare possunt, ut infames, Milites, Mulieres, &c. *L. 7. pr. §. 1. & l. 8. b. t.* Aut quos conditio naturæ, à judiciis alias arcet; Val. Max. *L. 8. C. 3.* ut Filius Patrem *Nov. 15. C. 3.* Frater Fratrem & denique Uxor Maritum *L. 8. §. 6. de repud.* Verum de ultimo casu multi hoc negant, & cum Andr. de Ifern. *in Tit. de Uxor.* dicunt, Mulierem non posse, nec debere accusare Maritum criminis læsæ Majestatis, quia in jure hoc nullibi ita, ut aliis personis, illi injungitur; Deinde etiam quia obligatio quam Conjuges inter se habent, de Jure Divino est & sic longe major obligatione, quam subditi erga patriam vel Principem habent: Addunt tandem, quod Mulier gravissimam committeret proditionem, si fidem conjugalem, quæ etiam hosti servanda, frangeret. Ast quicquid sit, nobis tamen verior contraria videtur sententia, ob gravitatem hujus criminis, & ne scelera maneant tali occasione impunita atque sic Reipublicæ interitum accelerent. Nemine vero deferente Judex ex officio in delicta inquirere & ad condemnationem procedere debet. *Extrav. Hen. 7. C. 1. 2.* Quæ inquisitio vero in eò differt ab accusatione, quod hæc, si non appareat quo die facta, haud valeat; quia dies in quo producitur libellus, est de substantialibus *per L. Libellus ff. & L. in Caus. C. de Accus.* Illa vero, licet non appareat de die, tamen firma sit; Quia dies, quo quis super ipsa inquisitione citatur, vel dies, quo Reus in-

157
quifitioni respondet, poterit dici, dies formatæ in-
quifitionis. Interim vero five per accusationem, five per
inquifitionem procedatur, femper Judices diligentis-
simi inquifirendæ veritatis effe debent. *per text. in L.
famof. §. 3. ff. ad L. Jul. Maj.* Si vero Princeps jubeat, fine
ulla inquifitione & causæ cognitione, ejusmodi Reum
morti tradere, parendum voluntati Principis, præ-
fertim si id tendat ad confervationem tranquillæ Rei-
publicæ status. Princeps enim est animata lex & ejus
acta præfumuntur legitimè facta, de quibus fubditis
vix judicare, multo minus disputare licet.

§. 4. Rei vero hujus Criminis fieri poffunt omnes
omnino homines doli capaces, five sint viri, five fœ-
minæ, five plebeji, five illuftres, &c. Unde & Filios
Principum ob hoc crimen legimus trucidatos. Phæ-
raſmenes enim Filium ut Proditorem interemit *Tacit.
13. annal. c. 9.* Artaxerxes Darium Sabel. *L. 3. c. 3.* Et
in fumma omnes qui fuperiorem agnofcunt, hoc cri-
men, nullo adhibito personarum, officiorum & digni-
tatum refpectu, incurrunt.

§. 5. Demum pauca dicenda veniunt de reliquis
hujus judicii requifitis; quorum primum est, citatio
quæ vel realis, vel verbalis & adeo neceffaria est, ut Ju-
dex hæc omiffa, progredi ad condemnationem nequeat.
Quia hunc in finem inventa, ut Reus defendendi occa-
fionem impetret, nec inauditus condemnetur. Hinc
procedere contra non citatum nihil aliud est, quam
defenfionem illi tollere; quod vero tam divino, quam
humano jure prohibitum est. DEUS enim cui aper-
tiffimum erat, Adamum transgreffum fuiſſe ejus man-
data & peccaffe, antequam illum damnaret; vocavit
eum tamen dicens, Adam, ubi es? *Genef. Cap. III.* Cita-
tionem

48
tionem vero sequitur litis contestatio, & tunc Reo se
sistenti, capita accusationis eduntur; ut ad illa respon-
deat. Litis contestationem deniq; diligens quidem,
sed summaria causæ examinatio; Ubi Reo etiam adhi-
bito Advocato innocentiam suam deducere, & suspi-
cionis falsitatem judici demonstrare permittitur: Et
tandem subsequitur sententia, quæ justa & neq; statuti
neq; legibus contraria esse debet; Sententia enim
contra expressam juris dispositionem lata, est ipso jure
nulla per L. 1. §. 2. ff. *Qua sent. sine appell. rescind.* Ast hæc
tantummodo communia sunt; Quænam autem singu-
lariter in iudicio Majestatis constituta, videantur apud
Anthon. Matth. de *Crimin. ad Lib. ff. 48. Tit. 2. Cap. 4. n. 1.*

THESES. ULT.

§. 1.

Quia itaq; in morte Principis & Reipublicæ pertur-
batione, omnium subditorum status periclitatur,
ut loquitur Decianus, *Cons. 140. n. 29.* gravissimam sine
dubio, illi merentur pœnam; qui uti antea dictum,
vel in necem Principis, vel in perturbationem Reipub-
licæ conspirant. Quomodo vero ferro suo L. 81. C. ad
Leg. Jul. Maj. & ultricibus suppliciis detonet in scelera-
tos hujus criminis Reos, breviter exponemus. Imper-
ator Justinianus §. 3. *J. de publ. judic.* dictavit Reis hujus
criminis amissionem animæ, L. 3. ff. *b. t. L. 5. C. b. t.*
sed hæc pœna variis modis, à diversis Gentibus illis
infertur. Apud Macedones olim saxis obruebantur,
& Parentes, Liberi atq; Collaterales simul cum Reis
morti tradebantur: Hoc vero pœnæ genus cum nimis
d durum Alexandro visum fuerit, mitigando illius duri-
tiem, mortem tantum ad Reum restrinxit: ut testatur

2. Curt.

87
§. Curt. L. 7. Apud Venetos, Rei hujus criminis suspensio necantur, *per Ball. in Rubr. extr. de off. deleg.* Nec absque re utuntur hoc mortis genere; sed ut imitentur gravissimum, Judæ CHRISTUM prodentis exemplum, de quo Nicol. de Lyra scribit: Quod Proditor, dignam factis suis pœnam invenerit, dum guttur, ex quo vox prodierat, laqueo necaverit. In Gallia quatuor allegati Equis vivi dilaniuntur, *Test. Hieron. Gigant.* Apud nos pro ratione circumstantiarum pœna hæc nonnunquam mitigari, nonnunquam exaspirari solet. Ita ut vel igne, vel gladio, vel dissectione in quatuor partes, postmodum in locis publicis suspendendas puniantur: *Ordinat. Crimin. Carol. V. art. 124. Carpzov. in pr. Crim. §. 41. n. 89. & 92.* Quale atrox supplicium superiore anno capitaneus quidam, (cujus nomen honoris causa reticeo) Viennæ ideo sustinuit, quod gravissimæ conspirationis Reum, custodiae suæ traditum, Principem nempe Ragotzki, injusta misericordia motus, aut ut alii referunt pecunia corruptus, è vinculis dimiserit & ita participem hujus criminis se reddiderit.

§. 2. Deinde etiam memoria Rei post mortem damnatur, quod approbatum in A. B. *Tr. 24.* & nihil aliud denotat, quam quod Reus non sit lugendus, cadaver ejus inhumatum relinquendum, *L. 1. C. de Cadav. L. 35. ff. Relig. & sumpt. fun.* Insignia gentilitia ipsi adimenda, nomenque è fastis radendum *Tacit. annal. L. 3.* Et denique ædes destruendæ ac omnia ejus bona fisco applicanda *A. B. t. 24. L. 5. C. ad L. g. Jul. Maj. st. Nov. 134. Cap. ult.* Accidit autem confiscatio non ipso jure, sed post condemnationem. Nam ante manent Rei Domini bonorum suorum *Dusent. Trcutler. Vol. 2. Diss. 31. ib. t. Lit. G. cui respondet Bachov. ibidem.*

§. 3. De-

45

§. 3. Deinde cum etiam Principis & Reipublicæ
securitas peculiariter munienda, extenditur pœna,
(vel quocunqve alio nomine hoc quicquid est mali
appellare placet) ad liberos quoq; (aliquando etiam
reciproce ad parentes, non tamen jure civili. Anthon.
Matth. de Crim. L. 48. Tit. 2. Cap. 3. n. 17. sed jure nonnul-
lorum locorum, ut de Gallia, adducto exemplo Ravail-
lacci refert Beckm. in Consp. Doctr. Polit.) qui omnibus
honoribus successionebusq; excluduntur. Et hoc par-
tim ad abolendam omnem facinoris memoriam, par-
tim ob præsumptionem odii paterni in ipsis hæsi-
L. 5. §. 1. C. b. t. A. B. t. 24. Nec est, quod dicas ini-
quum tamen videri; ut liberi parentum, & parentes
liberorum ferant iniquitatem. L. 22. C. de pœn. Hic
enim liberis nihil aufertur, quam quod Principis pos-
sident beneficio, (nempe fama, bona, & patria.) Et hoc
Princeps licite jure quodam Domini iis auferre po-
test, si gravius inde Reipublicæ damnum immineat.
Accedit, quod perduellis sit hostis Reipublicæ, L. ult.
ff. ad Leg. Jul. Majest. imo eo detestabiliôr, quo minus
de eo constat & sub specie boni & fidelis subditi latet;
In hostem vero ejusve liberos quid non licet? in ex-
tremam etiam si redegeris servitutem, jure tamen id
fecisse, putandus es. Vid. Dn. Hopp. ad §. 3. Instit. de
publ. jud. Confer. Dn. Thomaf. ad Strauch. Dissert. 29.
ib. 4. verb. Et Liberis infamia. ubi L. 5. §. 1. optime ex-
plicat & simul ostendit, proprie pœnam non esse,
quod in filios statutum conf. Ziegler. ad Grot. Lib. 2.
Cap. 21. §. 16. sed hæc, quæ de filiis allata sunt, non
æq; ad filias pertinent, capiunt enim ex bonis mater-
nis falcidiam; quia minus ausuræ judicantur & mari-
bus semper sunt timidiore per L. 5. §. 3. C. ad Leg. Jul.
Majest.

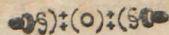
D

Majest.

Majest. an véro cognatis vel extraneis succedant ! Vid.
Brunneman. *ad d. l. s. §. 3.*

§. 4. Notandum quoque quod criminis quasi per-
duellionis, quod scilicet committi solet in consiliarios
Principis, eadem de Jure Civili videatur esse pœna, quæ
est atrocissimi illius criminis, quo immediate summa
læditur Majestas *per L. s. C. de Crim. Læs. Maj.* Hodie vero
mitius cum illis agitur, qui contra Consiliarios Prin-
cipis aliquid moliantur, gladio enim tantum puni-
untur, addito quandoque pro ratione circumstanti-
arum majoris alicujus reatus judicio, ut nempe reus,
vel forcipibus candentibus aduratur, &c. cum ille,
qui in ipsum summum Principem hoc perpetrat cri-
men, vel dissectione in partes, vel alia graviore pœna
afficiatur. Quod tandem attinet crimen læsæ Maje-
statis in specie sic dictum, illud pro ratione delicto-
rum & circumstantiarum, vel capite absque tamen
confiscatione & publicatione bonorum; *conf. Bachov.
ad Trentler. Vol. 2. Disput. 32. tb. 1. lit. G.* aut memorie
defuncti condemnatione: Vel etiam relegatione, aut
alia arbitraria punitur pœna. Vid. *Hopp. ad §. 3. Institut.
de publ. jud. Conf. Carpz. in pr. Criminal. Quest. 41. n. 97.*
Hæc vero fufius exequi pagellarum & temporis angu-
stia non permittit; quæ itaque dicenda restant, alii
reservabo occasione, & hac vice portum affectus vela
complicabo. Tibi vero, Summe DEUS, pro gratiosis-
simâ studiorum benedictione, aliisque beneficiis maxi-
mas persolvo grates. Tibi porro esto curæ
mearum actionum initium &

FINIS.

482
Ugend steigt mit Lust empor / so in Süd / Nord / Ost /
als Westen /
Wo sie ihren Glanz hinlencket / findt sie / was
ihr dient zum besten /
Neid und Mißgunst mögen rasen und versuchen ihre List /
Sie bleib davon unversehret / weil sie fest gegründet ist.
Drümb wol Ihm / mein wehrtester Freund / daß Er diesem
Schak nachjaget
Und mit unverdroßnem Fleiß sich heut auffs Catheder waget /
Ich ruff Ihm mit Herz und Munde diese theure Worte zu /
O Set belohn den Fleiß und Mühe künfftig mit erwünschte
ter Ruh.

Dieses wolte dem Herz Respondenten zुरूffen
ein Ihm gewogener

Freund.

In Welt-Maß weiß den Wehre der höchsten Majestät /
Wodurch das Regiment in seiner Ordnung geht /
Der König mußte sich den Persern gar verkehlen /
Es möcht der Anblick sonst der Ehre was abstehlen.
Der höchsten Obrigkeit legt man das Lob auch bey /
Daß vom Befehls Zwang sie ganz entbunden sey.
O Kühnheit / darff Er denn die Majestät verkehlen /
So wird ja das Befehl die Lebens - Straff Ihm sehen /
Doch nein / die Sicherheit wird durch Ihn hergebracht /
Die die verwegenen Verbrecher fürchtend mache.
Nichts bessere könt Er Ihm zu seinem Fleiß erwählen /
Wie solchen Grund gesetzt / dem kan der Bau nicht fehlen.

Dieses setze dem Herz Respondenter
zu Ehren

PHIL. BALTHAS. GERDESIUS,
Gryphisw. Pom.

Ardua

Ardua BERNHARDI, magno molimine tentas,
Quid Magestatem sit violare, doces.
Nec tamen hoc mirum: Cui pectus abundat aceto
Excelsis voluit mente reposta locis.

JOHAN. CHRISTOPH. GRUEL,
LL. Stud.

So muß / mein wehresten Freund / auch unsre Greiffen
Stade

In ihrem Musen-Haus sein Lob für alle weisen /
Was sein recht munerer Geist mit Ruhm verdienet hat /
Und solches öffentlich auff der Catheder preisen.
Apollo selber sieht die Schrifft verwundernd an /
Und dencke / wie er sein Lob nach Würden mehren kan.

Dieses wenige wolte aus obliegender Schuldigkeit
zu dem grossen Ruhm des Herrn Respondentis
beytragen

FRANCISCUS WISCHMANNUS,
Dondanga Curonus.

So steigt / mein wehresten Freund / im Frühling seiner
Jugend

Parnasus Höhen an / drümb stehet alle Welt
Was für ein Kleinod Er in seinem Geiste hält /
Und was für Ruhm Ihm schaffe die hochgepriesne Jugend.
Ich freue mich darob und wünsch mit Mund und Herzen /
Dass nicht der Zeiten Kost mög seinen Ruhm beschwären.
So wolte an dem durch Fleiß erworbenen Ruhm
seines hochgeschätzten Freundes Theil nehmen

J. W. Ketschel /
LL. Stud.

(S) (H) (S)

Greifwald, Dissy 1702/05

ULB Halle

3

004 564 162

TA → Öl

mit 1 + 17 Stück verknüpft und
f

DISSERTATIO POLITICO JURIDICA,
DE
**MAJESTATE
LÆSA,**

Qvam,

Favente Numinis Gratia,

PRÆSIDE

**DN. HENN. CHRISTOPH.
GERDESIO,**

J. U. L. & Profess. Ordinario,
Fautore multis nominibus colendo;

in Auditorio Majori
ad Diem VII. Junii, Anno MDCCIII.

horis consuetis

Modesto Eruditorum Examinis
& publicæ ventilationi
submitte.

MARTINUS BERNHARDI,

Colberg. Pom.

Autor & Respondens.

GRYPHISVVALDIÆ,

Typis DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,
Reg. Academ. Typogr.